

ไข้ร่อน.... เชื้อร่อน แต่โรคดู

หมอชู

คุณศักดิ์มาตรวจที่โรงพยาบาล เพราะว่ามีไข้มานานถึง 10 วันแล้ว
คุณศักดิ์ซื้อยามาเชื่อกินเองและหาหมอแต่ก็ยังไม่ดีขึ้น จึงมาตรวจเพราะ
กลัวเป็นมาลาเรีย เนื่องจากคุณศักดิ์ไปเที่ยวและค้างคืนบนดอยแถวเชียงใหม่
เมื่อครึ่งเดือนก่อน

หมอตตรวจเลือดแล้ว ไม่พบเชื้อมาลาเรีย
แต่พบว่าเม็ดเลือดขาวสูงผิดปกติ ซึ่งบ่งว่า
คุณหน้าจะติดเชื้ออะไรบางอย่างอยู่ครับ

ถ้าไม่ใช้มาลาเรีย
แล้วผมเป็นอะไรครับ

มีโรคติดเชื้อหลายโรคที่ทำให้
มีไข้หนาวเกิน 1 อาทิตย์ เช่น
ไข้รากสาดน้อยหรือไทฟอยด์
ไข้รากสาดใหญ่ วัณโรค ไข้ดิน
แต่คนที่เพิ่งไปเที่ยวค้างคืนในป่า
มีโอกาสเป็นไข้รากสาดใหญ่ได้
ว่าแต่คุณมีแผลที่ไหน
บ้างหรือเปล่าครับ

เอ.. ผมมีแผลตรงเอว แรกๆ
เป็นตุ่มแดงๆ อยู่ 2-3 วัน
แล้วแตกเป็นแผล พอแผลแห้ง
ก็เป็นสะเก็ดดำๆ แต่มันไม่เจ็บและ
ตอนนี้ก็ใกล้หายแล้ว
มันจะเกี่ยวกันหรือครับ

แผลที่เห็นนี้น่าจะเกิดจาก
การถูกไรอ่อนกัดนะครับ
ถ้าเป็นจริงคุณก็น่าจะเป็น
โรคไข้ไรอ่อนหรือที่ภาษา
อังกฤษเรียก *scrub
typhus* ครับ

ไม่เคยได้ยิน
ชื่อโรคนี้เลย โรคนี้
เป็นอย่างไรหรือครับ

โรคนี้เป็นโรคหนึ่งในกลุ่มไข้รากสาดใหญ่
เกิดจากเชื้อโรคชนิดหนึ่งที่ชื่อ
โอเรียนเซีย ซุซูกามูชิ
(*Orientia tsutsugamushi*)
พบได้ในประเทศแถบเอเชีย ตั้งแต่
ญี่ปุ่นใต้ลงมาจนถึงออสเตรเลีย และ
ไปทางตะวันตก จนถึงปากีสถานและ
อัฟกานิสถาน ในประเทศไทยพบได้
ทุกภาคแต่พบมากแถวภาคเหนือ

เชื้อนี้ปกติพบในสัตว์เลือดอุ่น มีไรอ่อนเป็นตัวนำโรค โดยไรอ่อนจะอาศัยตามพุ่มไม้ ทุ่งหญ้าในป่าละเมาะ เมื่อมีสัตว์ผ่านเข้าไปในบริเวณนั้น จะถูกไรอ่อนเกาะและดูดเลือด และหากสัตว์เหล่านั้นมีเชื้อโรคนี้อยู่ ไรอ่อนก็จะติดโรคนี้ และถ่ายทอดเชื้อนี้ไปสู่รูลูกของมัน เมื่อไรอ่อนรูลูกที่มีเชื้อนี้กัดสัตว์อื่น ก็จะทำให้สัตว์เป็นโรคได้ คนมักเป็นโรคจากการเดินทางหรือพักแรมในบริเวณที่มีไรอ่อนอยู่ ไรอ่อนจะไต่ตามใต้เสื้อผ้า เช่น ขากางเกง และมักไปหยุดดูดเลือดแถวเอวเพราะติดขอบกางเกง ตรงบริเวณที่โดนไรอ่อนกัดจะเป็นแผลคล้ายถูกบุหรี่จี้ ต่อมาต่อมน้ำเหลืองแถวที่ถูกกัดจะบวมเจ็บ และต่อมาก็มีไข้

ไรอ่อนเมื่อดูด้วยกล้องจุลทรรศน์
กำลังขยาย 400 เท่า

ข้อ ตามธรรมชาติไรอ่อนจะดูดเลือด
ครั้งเดียวจนอิ่ม แล้วจะไม่ดูดเลือดอีก
เมื่อมันโตขึ้น ก็จะกินอาหารอย่างอื่น
ที่ไม่ใช่เลือดครับ

ทำไมไรอ่อนตัวที่
กัดสัตว์ที่เป็นโรค
ไม่แพร่เชื้อให้สัตว์อื่น
โดยตรงละคะ

คนที่เป็นโรคนี้มีแผลทุก
คนหรือเปล่าครับ แล้วโรค
นี้อันตรายไหมครับ

แผลแบบนี้ พบในคนไข้บางคนเท่านั้น
คนไข้ส่วนใหญ่มีแต่ไข้ หรือมีเวียนหัว
คลื่นไส้ อาเจียน บางคนอาจหายเองได้
แม้จะไม่รักษา แต่บางคนถ้าไม่รักษาหรือ
ให้ยาไม่ตรงกับโรค อาจมีโรคแทรกซ้อน
เช่น ไส้จากหลอดลมอักเสบหรือปอดบวม
สมองอักเสบ ทำให้ชัก หมดสติ
กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ
ทำให้เหนื่อยง่ายบางคนอาจถึงตายได้

แล้วจะรู้ได้อย่างไรว่า
เป็นโรคนี้ครับ

ก็จากประวัติการเดินทางไป
ในถิ่นที่มีโรคนี้ชุกชุม แล้วมีไข้
และอาการอื่นๆ ตามที่เล่าให้ฟัง
เมื่อครู่นี้ โดยไม่มีสาเหตุอื่นๆ
นอกจากนี้ หมอสามารถ
ตรวจเลือดเพื่อยืนยันว่า
เป็นโรคนี้หรือไม่ด้วย

มีโอกาสน้อยครับ แต่โรคนี้ก็อาจพบใน
ชาวต่างชาติส่วนที่มีภูมิประเทศที่เหมาะสมให้
ไว้อ่อนอาศัยอยู่ นอกจากนี้มีอีกโรคหนึ่ง
ชื่อว่า murine typhus นำโรคโดย
หมัดหนู ทำให้เกิดอาการคล้าย
ไข้ไว้อ่อนมาก แต่มักจะรุนแรงน้อยกว่า
พบได้ตามชนบทที่มีหนูชุกชุม

คนที่ไม่ไปโนบ่า จะเป็น
โรคนี้ได้ไหมครับ

